

[Ebba Strange]

nerne, at de penge er dårligt sparet, som spares på forebyggende børne- og ungdomsarbejde, fordi det bliver tifold dyrere, når først vi skal til at finansiere dels voldsofrenes behandling – som heller ikke efter vores opfattelse er god nok – dels de kriminelles indespærring i fængsler og bagefter omsorg fra kriminalforsorgen. Man kan spare penge på mange måder; de dårligst tænkelige steder at spare er på det forebyggende område, og det skal være sagt fra vores side.

Vi kender jo de unge mennesker, som vi taler om i dag, for jeg kan forstå, at det, vi taler om i dag, er ikke de specielle former for kriminalitet, der begås, når man overtræder miljø- og arbejdsmiljølovgivning, skatte-lovgivning eller anden form for økonomisk kriminalitet; det taler vi så om en anden dag. I dag taler vi altså om alle de her unge mennesker, vi kender dem jo. Når vi ser fangestatistikker – og jeg er enig med justitsministeren i, at der laves udmærket kriminalforskningsarbejde i dette land – så vi ved, at det, vi har med at gøre, er unge mennesker mellem 15 og 24 år med en dårlig skolebaggrund, mange af dem har end ikke fuldført folkeskolens afgangseksaminer, de fleste af dem har ingen erhvervsuddannelse, og de har en dårlig eller slet ingen tilknytning til arbejdsmarkedet, og de har dårlige boligforhold. Vi kender dem, og vi ved, at det er alle de steder, der burde sættes ind, hvis vi skulle forebygge kriminaliteten. Jeg er også enig med statsministeren i, at det, der bekymrer os særlig meget i disse år, er de tendenser, vi ser i kriminalitetsmønstret. Det er jo rigtigt, at volden ikke er steget, når man tænker på de anmeldelser, vi får om kriminelle handlinger, men adfærdsmønstret er blevet et andet, mangelen på respekt for mennesker, tendensen til at bruge skarpere våben er øget, og det tror jeg forskrækker os alle sammen. Det er vigtigt i den forbindelse også at være opmærksom på, at ikke mindst i hjemmene er volden stigende, også den grove vold, og det synes jeg nok i høj grad giver anledning til bekymring.

Det er ikke nok – det sagde justitsministeren også – at sætte ind med kriminalpræventive foredrag i de ældste klasser; der skal sættes ind meget tidligere. Vi har snakket om nærmiljøerne, og allerede for mange år siden påviste den norske kriminolog Nils Christie jo, hvordan den måde, miljøerne var brudt

op på, havde været med til at skabe nogle andre kriminalitetsmønstre. Man havde brudt den nære kontakt mellem mennesker, dels i familierne, dels i nabofællesskaberne, og det bevirker nu, at forretningskvarterer ligger tomme hen i aften- og nattetimerne, og boligkvarterer ligger tomme hen i dagtimerne.

Efter vores mening er det heller ikke nok at holde moralske foredrag for familierne. Vi kan ikke lappe de brudte familier, men vi kunne måske – og det er så også til socialministeren – gøre nogle særlige indsatser for de familier, der er mest truede, og vi ved, at det bl.a. er de enlige mødre, som efterhånden udgør omkring 19 pct. af vores familier. Vi ved, at 40 pct. af dem er på bistandshjælp. Hvorfor ikke sætte massivt ind på at skaffe dem uddannelse, lave specielle foranstaltninger, sådan at de bliver motiveret for uddannelse, sørge for, at der er gode og tilstrækkelige daginstitutioner til deres børn, så de ikke bliver isoleret i deres egen sociale elendighed? Det er ikke nogen fremtid at være bistandsklient. Det kan være en forbigående situation, men det må aldrig blive fremtiden.

Der er jo nogle af de unge, der skaber sig en kriminel karriere for at skabe sig indhold og spænding i tilværelsen. I banderne kan de måske få noget af det fællesskab, som de ikke fik, da de var børn og unge, og det bliver meget ofte bygget op omkring negative normer. Vi har set kommuner, der, når børnene først har nået ungdomsårene, har iværksat aktiviteter, bygget, ladet dem få huse, hvor de selv kunne få lov til at bestemme nogle ting, og det er gået godt. Jeg vil ikke sige, at det er gået gnidningsløst, for selvfølgelig kan de også lave ravage, selv om de får et sådant hus, men det, at man har givet dem noget at have ansvar for, det, at man har ladet dem få nogle steder, hvor det er dem, der bestemmer, har alt andet lige været positivt.

Hr. Ole Espersen var inde på TV og eventuelt reklame-TVs betydning for påvirkningen af de unge, når det drejer sig om at opbygge normer. Når nu familierne har svært ved at hjælpe de unge med at opbygge normer, så er det nogle andre, der må gøre det, og det bliver klubber, det bliver fritidsinstitutioner, det bliver dagsinstitutioner, der må påtage sig denne store opgave. Og samfundet må støtte dem, fordi de normer, der meget let opbygges i de bander, vi ser, er jo nor-